
Kultuuri- ja hariduskomisjon

2022/2188(INI)

7.9.2023

ARVAMUS

Esitaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Saajad: väliskomisjon ning rahvusvahelise kaubanduse komisjon

ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise raporti kohta
(2022/2188(INI))

Arvamuse koostaja (*): Laurence Farreng

(*): Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon palub vastutavatel väliskomisjonil ning rahvusvahelise kaubanduse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga ei hõlmata kultuuri- ja loomesektoreid;
- B. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingus mainitakse mõistet „haridus“ ainult seoses küberturvalisuse ja vajadusega harida kodanikke sellega seotud probleemide suhtes;
- C. arvestades, et liikumisvabadus on ELi põhiväärtus ja ELi aluslepingus sätestatud põhivabadus; arvestades, et alates Brexitist ei ole Ühendkuningriigi ja liidu kodanikel enam võimalik kasutada liikumisvabadust Ühendkuningriigi ja ELi vahel; arvestades, et liidu kodanikud võivad viibida Ühendkuningriigis ilma viisata kuni kuus kuud aastas ja Ühendkuningriigi kodanikud võivad viibida ELis kuni 90 päeva 180-päevase ajavahemiku jooksul;
- D. arvestades, et Ühendkuningriik otsustas ühepoolset katkestada osalemise „Erasmus+“ 2021.–2027. aastate programmis, mis hõlmab haridus-, noorte- ja spordisektorit; arvestades, et Ühendkuningriigi institutsioone saab endiselt kaasata Erasmus Munduse ja Jean Monnet’ meetmetesse;
- E. arvestades, et programm „Erasmus+“ ei ole üksnes liikuvusprogramm, vaid võimas vahend teadmiste vahetamiseks, akadeemilise koostöö edendamiseks, individuaalse arengu toetamiseks, tugevate ja püsivate sidemete loomiseks ning mõistmise edendamiseks eri kultuuritaustaga inimeste, institutsioonide ja nende liikmete ning paljude sidusrühmade, organisatsioonide ja võrgustike vahel, aidates kaasa poliitika ja tavade väljatöötamisele;
- F. arvestades, et Ühendkuningriik otsustas mitte ühineda programmiga „Euroopa horisont“ (2021–2027), mis hõlmab teadusuuringuid ja innovatsiooni; arvestades, et kaubandus- ja koostööleping võimaldab Ühendkuningriigil osaleda programmis „Euroopa horisont“;
- G. arvestades, et Ühendkuningriik oli kuni Brexiti referendumini programmi „Erasmus+“ osalejate jaoks üks populaarsemaid sihtkohti;
- H. arvestades, et kolmandad riigid võivad ühineda programmiga „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpusega assotsieerunud riikidena;
- I. arvestades, et Brexiti tagajärjel ei ole Ühendkuningriigis õppivatel liidu kodanikel enam õigust saada „koduriigi maksustaatus“, vaid nad peavad tasuma kõrgemat rahvusvahelist õppemaksu, mis muudab selle enamiku jaoks ülemäära kalliks, karistades seega eelkõige sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevaid noori õppureid;
- J. arvestades, et Brexit on tõsiselt mõjutanud noorte- ja õpilasvahetusi; arvestades, et reisisektorit esindavate organisatsioonide tehtud uuringutes on leitud, et koolireise ning muid haridus-, kultuuri- või spordivaldkonna rühmareise korraldavate Euroopa ettevõtjate poolt Ühendkuningriiki saadetud õpilaste arv oli 2022. aastal 83 % väiksem

kui 2019. aastal, mis oli viimane COVID-19 pandeemia eelnenud aasta enne kaubandus- ja koostöölepingu jõustumist¹;

- K. arvestades, et Ühendkuningriik otsustas mitte osaleda Euroopa solidaarsuskorpuse 2021.–2027. aasta programmis, mis hõlmab vabatahtlikku tegevust ja noorte kaasamist;
- L. arvestades, et Ühendkuningriik otsustas mitte osaleda programmis „Loov Euroopa“ (2021–2027), mis hõlmab kultuuri- ja loomesektoreid;
- M. arvestades, et peaaegu ühel kahest programmi „Loov Euroopa“ projektist oli programmitöö perioodil 2014–2020 vähemalt üks Ühendkuningriigist pärit partner²;
- N. arvestades, et liikumisvabadus on toonud kasu kõigile kultuuri- ja loomevaldkonna sektoritele, sealhulgas audiovisuaalsektorile, festivalidele, ürituste korraldajatele, bändidele, orkestritele, tantsu- ja teatriettevõtjatele nii ELis kui ka Ühendkuningriigist;
- O. arvestades, et Ühendkuningriik jääb piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooni osaliseks ning Ühendkuningriigist pärit audiovisuaalteoseid käsitatakse Euroopa päritoluga teostena audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi³ tähenduses kooskõlas selle artikli 1 lõike 1 punktiga n ja lõikega 3; arvestades, et Ühendkuningriik rakendas audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi üleminekuajal, kuna see õigusakt kuulus jätkuvalt kohaldatavate ELi õigusaktide hulka;
- P. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingus nähakse ette kultuurialane erand, millega jäetakse audiovisuaalteenused selle kohaldamisalast välja;
- Q. arvestades, et Windsori leping on oluline samm Ühendkuningriigi ja ELi vaheliste suhete lõdvendamise suunas ning see on loonud konteksti edasise koostöö võimaluste uurimiseks;
- R. arvestades, et Ühendkuningriigil ja ELil on kultuuri ja hariduse valdkonnas palju samu väärtusi, eelkõige akadeemiliste ringkondade vabadus ja kunstivabadus;
- S. arvestades, et sõda Ukrainas on näidanud, et Ühendkuningriik on ELiga tihedalt seotud selgete ajalooliste, geograafiliste ja kultuuriliste sidemete läbi;

Üldised märkused

1. peab äärmiselt kahetsusväärseks Ühendkuningriigi valitsuse ühepoolset poliitilist otsust mitte osaleda programmides „Erasmus+“ ja „Loov Euroopa“ ning Euroopa solidaarsuskorpuse programmis, kuigi ELi läbirääkimisrühm oli sellele avatud; on veendunud selles, et niisuguse otsusega kaotavad kõik ning nii liidu kui ka

¹ Ülemkoda, Euroopa asjade komisjon, „[The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 2022–23](#)“ (Ühendkuningriigi ja ELi tulevased suhted, 2022–2023 istungjärgu neljas aruanne), 29. aprill 2023.

² Alamkoda, digi-, kultuuri-, meedia- ja spordikomisjon, „[The potential impact of Brexit on the creative industries, tourism and the digital single market - Second Report of Session 2017–19](#)“ (Brexiti võimalik mõju loomesektorile, turismile ja digitaalsele ühtsele turule, 2017–2019 istungjärgu teine aruanne), 25. jaanuar 2018.

³ [10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta \(audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv\)](#) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

Ühendkuningriigi elanikud ja organisatsioonid jäävad ilma elumuutvatest võimalustest, mida pakuvad vahetus- ja koostööprojektid;

2. märgib, et paljud ELi ja Ühendkuningriigi haridus-, kultuuri- ja noorte valdkonna sidusrühmad nõuavad, et Ühendkuningriik kaasataks taas programmidesse „Erasmus+“, „Loov Euroopa“, Euroopa solidaarsuskorpus ja „Euroopa horisont“; nõuab, et seda küsimust käsitletaks eri poliitilistes kontekstides ning otsitaks praktilisi ajutisi lahendusi, et leevendada kaduma läinud võimaluste tagajärgi; rõhutab, et kui Ühendkuningriik soovib ELi programmidega uuesti ühineda, peaks tema rahaline panus olema õiglane ning tagama programmides osalejate kaasavuse ja mitmekesisuse;
3. tunnistab Ühendkuningriigi EList väljaastumisega tekitatud ülemäärast bürokraatiat; juhib murelikult tähelepanu ebakindlusele ja raskustele, mis on tekkinud Ühendkuningriigis õppida, õpetada, esineda ja töötada soovivatele õppijatele, õpetajatele, loomeinimestele ja kultuuritöötajatele, eelkõige haldusnõudeid käsitleva kättesaadava teabe puudumine, ning enneolematule halduskoormusele, mis on tekkinud Ühendkuningriigi ja liikmesriikide konsulaatidele ja haldusasutustele;
4. märgib rahuloluga, et paljud ELi ja Ühendkuningriigi haridus-, noorte- ja kultuuriasutused ning -organisatsioonid jätkavad kahepoolseid suhteid, hoolimata puudulikust rahastamisest ning suurenenud halduskoormusest ja takistustest; tunneb muret selle pärast, et kõik organisatsioonid ei pruugi olla võimelised panustama täiendavatesse inimressurssidesse, mida on vaja nende sidemete säilitamiseks või jätkamiseks;

Haridus

5. rõhutab programmi „Erasmus+“ väga suurt kasu, mida ei ole võimalik mõõta programmi rahastamispaketi suurusega ja millest saavad osa nii üliõpilased, kutsehariduse ja -õppe õpilased, täiskasvanud õppijad ja noored kui ka õpetajad, õppejõud, teadlased, haldustöötajad ning haridusasutused üldiselt ja ühiskond tervikuna;
6. peab kahetsusväärseks Ühendkuningriigi valitsuse programmi „Erasmus+“ kitsast kulutõhususe käsitlust, milles ei võeta arvesse mitmesugust kasu, mida üliõpilased, õpetajad ja haldustöötajad saavad teadmiste ja edasiantavate oskuste vahetamisest, ega programmi panust ülikoolilinnakute ja haridusasutuste mitmekesisuse suurendamise, teineteise paremasse mõistmisse, eelarvamuste ning diskrimineerimise vähendamisse ning selle võimaldamisse, et Ühendkuningriigi õppurid ja õpetajad kohtuksid oma Euroopa kolleegidega, samuti ei võeta arvesse seda, kuidas programm on aidanud parandada osalejate väljavaateid ja võimalusi, sh töölevõtmise võimalusi;
7. väljendab heameelt Euroopa asjade ministri Leo Docherty märkuste üle, milles ta tunnistab, et programmis „Erasmus+“ osalemine oli Ühendkuningriigile väga kasulik⁴;
8. märgib, et 2016. aastal toimunud ELi liikmesuse referendumi ajal oli 5 % Ühendkuningriigi üliõpilastest liidu kodanikud ülejäänud 27 liikmesriigist⁵,

⁴ Ülemkoda, Euroopa asjade komisjon, „[Corrected oral evidence: The future UK-EU relationship](#)“ (Parandatud suulised tõendid: Ühendkuningriigi ja ELi tulevased suhted), 7. märts 2023.

⁵ Corbett, A. ja Hantrais, L., „Higher education and research in the Brexit policy process“ (Kõrgharidus ja

moodustades olulise osa Ühendkuningriigi välisüliõpilaste koguarvust;

9. märgib, et mõned programmi perioodi 2014–2020 programmi „Erasmus+“ projektid, milles osalesid Ühendkuningriigi organisatsioonid, olid 2023. aasta mais veel pooleli, mistõttu on Ühendkuningriigi programmist „Erasmus+“ lahkumise täielikku mõju keeruline täpselt hinnata;
10. võtab teadmiseks Ühendkuningriigi valitsuse loodud Turingi programmi; peab siiski kahetsusväärseks, et see programm hõlmab ainult üliõpilaste väljarännet ega hõlma noorte- ja spordisektorit⁶; märgib, et Turingi programm, mille puhul kohaldatakse Ühendkuningriigi valitsuse kulutõhusat käsitlust, ei ole seega samaväärne asendusprogrammile „Erasmus+“; rõhutab, kui oluline on Turingi programmist praegu välja jäetud töötajate liikuvus;
11. võtab teadmiseks Ühendkuningriigi sidusrühmade väljendatud mure selle pärast, kuidas Turingi programm võrreldes programmiga „Erasmus+“ toimib, sealhulgas tugitöötajate liikumist käsitlevate sätete puudumine, kõrgharidusega mitteseotud vahetuste piiratud rahastamine ja vajadus esitada igal aastal uuesti rahastamispakkumised⁷;
12. väljendab heameelt programmi „Erasmus+“ liikuvustoetuse saajate uue võimaluse üle eraldada 20 % toetustest üliõpilaste rahvusvahelisele väljarände väljaspoole programmi „Erasmus+“ 33 riiki; märgib siiski, et seda toetuse osa ei saa eraldada üksnes ühele spetsiifilisele partnerriigile ning kindlasti ei asenda see Ühendkuningriigi programmist „Erasmus+“ lahkumisest tingitud kasutamata jäänud võimalusi;
13. väljendab heameelt selle üle, et Walesi valitsus on loonud Taithi programmi, mis hõlmab nii sisse- kui ka väljarännet; märgib, et see programm (nagu Turingi programm) ei hõlma spordisektorit, kuid sellega toetatakse siiski spordimeeskondade liikuvustegevusi;
14. väljendab heameelt töö üle, mida Šotimaa valitsus praegu teeb, et luua sarnane programm, mis hõlmaks nii sisse- kui ka väljarännet; palub, et Šotimaa valitsus kaaluks oma programmi programmiga „Erasmus+“ samade haridus- ja koolitus-, noorte- ja spordivaldkondade lisamist;
15. väljendab heameelt Iirimaa valitsuse otsuse üle rahastada programmi „Erasmus+“ raames Põhja-Iirimaa ülikoolidest pärit üliõpilaste rännet, olenemata nende kodakondsusest, registreerides nad vahetuse ajaks Iirimaa ülikoolides; võtab teadmiseks Iirimaa valitsuse tehtava töö, et koostada kutsehariduse ja -õppe õpilastele sarnane programm;
16. on mures Ühendkuningriigi ülikoolides õppivate ELi üliõpilaste arvu märkimisväärse vähenemise pärast, kuivõrd õppeaastatel 2020–2021 ja 2021–2022 vähenes esimese aasta üliõpilaste arv 50 % võrreldes teistest piirkondadest pärit üliõpilaste arvuga⁸;

---

teadusuuringud Brexiti poliitika protsessis), 2023.

⁶ Ühendkuningriigi valitsus, [Turingi programmi veebisait](#).

⁷ Ülemkoda, Euroopa asjade komisjon, „[The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 2022–23](#)“ (Ühendkuningriigi ja ELi tulevased suhted, 2022–2023 istungjärgu neljas aruanne), 29. aprill 2023.

⁸ Kõrgharidusstatistika amet (HESA), „[Chart 6 - First year non-UK domiciled students by domicile 2006/07 to 2021/22](#)“ (Joonis 6. Elukoha järgi jaotatud esimese kursuse üliõpilased, kelle alaline elukoht ei ole

rõhutada, et see olukord on selgelt seotud Ühendkuningriigi lahkumisega programmist „Erasmus+“, ELi üliõpilaste õppemaksude ja stipendiumide võrdse kohtlemise normide kohaldamise lõppemisega ning üliõpilasviisa saamise raskustega; märgib, et Euroopa üliõpilased aitavad kaasa mitmete õppeainete mitmekesistamisele, samas kui väljastpoolt ELi pärit rahvusvahelised üliõpilased koonduvad pigem teatavatesse ainevaldkondadesse, nagu inseneriteadus ja ettevõtetus; märgib, et Ühendkuningriigi ülikoolid võtavad vastu üha rohkem välisüliõpilasi, eelkõige Hiinast ja Indiast⁹¹⁰, mis aitab kaasa nende finantsstabiilsusele;

17. märgib, et paljusid Ühendkuningriigi ülikooli võib pidada maailma parimateks¹¹; märgib, et nende ülikoolide ja ELi ülikoolide vaheliste koostööprojektide lõpetamine mõjutab negatiivselt teadusuuringuid ja akadeemilist tippaset Euroopas;
18. märgib, et 11 Ühendkuningriigi ülikooli on Euroopa ülikoolide algatuse kaudu loodud liitudes partnerid; peab kahetsusväärseks, et nende osalemine lõpeb esimese põlvkonna liitude läbisaamisel (2024. aasta lõpus); märgib, et Ühendkuningriigi ülikoolidel on lubatud osaleda Euroopa ülikoolide liitudes, kuid neid ei saa enam kaasata juhtimisstruktuuri, mis muudab nad *de facto* teise klassi partneriks; ergutab nende jätkuvat partnerlust Euroopa ülikoolide algatuse kaudu;
19. märgib, et programmi „Erasmus+“ raames sõlmitud arvukad partnerlused Ühendkuningriigi ülikoolide ja ELi ülikoolide vahel tuleb kahepoolselt ükshaaval uuesti läbi rääkida, millega kaasneb oht, et mõned väiksemad ülikoolid jäetakse välja;
20. on mures selle jätkuva olukorra negatiivse mõju pärast Euroopa suveräänsusega seotud küsimustele, kuna kõik Euroopa riigid, olenemata sellest, kas nad kuuluvad ELi või mitte, peavad suutma konkureerida (eelkõige Hiina ja USAga) sellistes strateegilistes valdkondades nagu tööstusinnovatsioon, digiüleminek, puhta energia lahendused ja kosmoselane suutlikkus; kordab, et sellega seoses on väga oluline Euroopa ülikoolide vaheline uurimistegevuse alane koostöö, eelkõige teaduse ja innovatsiooni valdkonnas;
21. märgib, et kaubandus- ja koostööleping võimaldab Ühendkuningriigil osaleda programmis „Euroopa horisont“; tuletab meelde, et haridus ja teadus moodustavad akadeemilise koostöö lahutamatu osa ning et ajavahemiku 2021–2027 programmi põlvkonna jaoks on programmide „Euroopa horisont“ ja „Erasmus+“ vaheline koostoime oluline mõõde; julgustab käsitlema programme „Erasmus+“ ja „Euroopa horisont“ paketina;
22. rõhutada, et kõik huvitatud naaberriigid ja sarnaselt meelestatud riigid, sealhulgas Ühendkuningriik, on oodatud taotlema ühinemist programmiga „Erasmus+“ ja seega panustama Euroopa haridussüsteemidesse; peab kahetsusväärseks, et Ühendkuningriik ei osale algatustes ja meetmetes, mille eesmärk on luua 2025. aastaks tõeline Euroopa haridusruum, sest see otsus pärsib koostööd veelgi;

Ühendkuningriigis, ajavahemikel 2006/2007 ja 2021/2022), 2023.

⁹ HESA, „[Where do HE students come from?](#)“ (Kust on pärit kõrgharidust omandavad üliõpilased?), 2023.

¹⁰ [Report of the Intelligence and Security Committee of the UK Parliament on China](#) (Ühendkuningriigi parlamendi luure- ja julgeolekukomitee aruanne Hiina kohta).

¹¹ The Times Higher Education World University Rankings 2023 (The Times'i koostatud kõrgharidust pakkuvate ülikoolide 2023. aasta ülemaailmne paremusjärjestus).

23. tuletab meelde, et Ühendkuningriigi suhtes ei kohaldata enam direktiivi 2005/36/EÜ¹² kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta, ning peab kahetsusväärseks, et kaubandus- ja koostööleping ei sisalda sätteid, mis võimaldaksid kutsekvalifikatsioonide vastastikust tunnustamist; nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik ja komisjon jätkaksid dialoogi, et luua kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise tõhus raamistik; kordab, et kutsekvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine on kasulik nii Ühendkuningriigile kui ka ELile;
24. rõhutab, et Ühendkuningriik jätkab osalemist Euroopa kõrgharidusruumis (Bologna protsess); nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik, komisjon ja liikmesriigid jätkaksid tööd akadeemiliste kvalifikatsioonide täieliku vastastikuse tunnustamise nimel;

Kultuur

25. tuletab meelde, kui tähtis on Ühendkuningriigis kultuurisektor ja -tööstus, mis andis 2021. aastal Ühendkuningriigi majandusele 109 miljardit Inglise naela (st kuni 5,6 % Ühendkuningriigi majandusest), kusjuures üks 11 töökohast on loovmajanduses¹³; märgib, et kultuurisektorit ja -tööstust peetakse Ühendkuningriigi nn pehme jõu ning laiema ülemaailmse mõju keskseks elemendiks¹⁴; rõhutab kultuuri olemuslikku väärtust, mis soodustab ühiskondade rikastamist ja toob inimesi üksteisele lähemale;
26. rõhutab, et 96 % Biti loomeinimestest oli Ühendkuningriigi EList väljaastumise vastu¹⁵;
27. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et kaubandus- ja koostöölepingus puuduvad kultuuri ning kultuuri- ja loomesektorit puudutavad sätted, mis muudab selle nii ELi kui ka Ühendkuningriigi loomeinimeste ja kogu kultuurisektori jaoks sisuliselt kokkuleppeta Brexitiks;
28. märgib, et programmi „Loov Euroopa“ ei asendatud ühegi teise kultuurile pühendatud programmiga, et toetada Ühendkuningriigi loomeinimesi;
29. julgustab tugevdama koostööd ELi ja Ühendkuningriigi loomeinimeste ning teiste kultuuri- ja loomesektorite ja -tööstuse spetsialistide vahel ning kaitsma kultuuri- ja loomevaldkonna töötajate õigusi; märgib, et paljud Ühendkuningriigi kultuuriorganisatsioonid on pärast Brexitit endiselt seotud Euroopa kultuurivõrgustike, kutseliitude ja kaubanduskodade partnerluste kaudu; väljendab muret selle pärast, et keskpikas perspektiivis on nende suhete kestlikkus suures ohus ning et Ühendkuningriigi programmist „Loov Euroopa“ lahkumise negatiivne mõju suureneb veelgi;
30. on mures liigse bürokraatia pärast, mis tekkis Ühendkuningriigi EList väljaastumise

¹² [Direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta](#) (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

¹³ Loomemajanduse föderatsioon, „[Brexit Report: The impact of leaving the EU on the UK's arts, creative industries and cultural education - and what should be done](#)“ (Brexiti aruanne: EList lahkumise mõju Ühendkuningriigi kunsti- ja loomesektorile ning kultuurialasele haridusele ja mida tuleks selles osas ette võtta), 2016.

¹⁴ Alamkoda, digi-, kultuuri-, meedia- ja spordikomisjon, „[The potential impact of Brexit on the creative industries, tourism and the digital single market - Second Report of Session 2017–19](#)“ (Brexiti võimalik mõju loomesektorile, turismile ja digitaalsele ühtsele turule, 2017–2019 istungjärgu teine aruanne), 25. jaanuar 2018.

¹⁵ Loomemajanduse föderatsioon, *op. cit.*

tõttu ELis esineda soovivatele Ühendkuningriigi loomeinimestele ja Ühendkuningriigis esineda soovivatele Euroopa loomeinimestele, nagu näitavad haldustakistused, mis tulenevad CITESi normide kohaldamisest loomeinimestele, kes esinevad muusikariistadega, mis sisaldavad kaitsealuste liikide elemente; nõuab erimehhanismide loomist, et hõlbustada loomeinimeste liikuvust ja vähendada nende halduskoormust;

31. märgib, et rände normide rohkus, sealhulgas iga ELi liikmesriigi viisa- ja töölubade eri süsteemid, samuti kaupade tolli ja käibemaksu ning Ühendkuningriigi ja ELi vahel kaupu ja lavakujundust transportivatele erivedajatele kohalduvate kabotaaži- ja piiriülese kaubanduse normide paljusus muudavad karjääri alustavate ja sõltumatute Ühendkuningriigi loomeinimeste jaoks ELis esinemise või Euroopa festivalidel osalemise keeruliseks ja kulukaks; märgib, et sarnased probleemid mõjutavad ka Ühendkuningriigis esinevaid ELi loomeinimesi;
32. rõhutab, et viisa- ja töökorra ühtlustamine on nii ELi kui ka Ühendkuningriigi kultuuri- ja loomesektori huvides, ning nõuab tungivalt, et mõlemad töötaksid lepingu sõlmimise nimel; on veendunud, et ühtne viisa- ja töökord peaks olema osa loomeinimesi ja kultuuritöötajaid käsitlevast tulevases ELi raamistikust;
33. võtab teadmiseks mõnede briti kultuurisektori sidusrühmade väljendatud mure kultuuri- ja meediateenuste tulevase õiguskeskkonna pärast Ühendkuningriigis ning liidu õigustiku kaotamise pärast selles poliitikavaldkonnas;
34. peab kahetsusväärseks, et Ühendkuningriigi kultuuri- ja loomesektoris ning -tööstuses töötavate liidu kodanike arv on pärast Brexitit vähenenud¹⁶;

Noored

35. peab kahetsusväärseks, et kaubandus- ja koostöölepingus puuduvad sätted noorte, noortevahetuste ja -projektide, noorte dialoogi ja vabatahtliku tegevuse kohta;
36. rõhutab, kui olulised on rahvusvahelised noorteprojektid ja vabatahtlik tegevus, mis võimaldavad noortel laiendada oma silmaringi ning tekitada avastamishuvi teiste kultuuride vastu, arvestades selle elukestvat kasu;
37. on mures selle pärast, et peaaegu ühtegi varem programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse raames rahastatud noorteprojekti, mis hõlmas kooliealisi lapsi, ei rahastata hetkel Ühendkuningriigi valitsuse Turingi programmi raames;
38. märgib kahetsusega, et kaubandus- ja koostöölepingu kodanikuühiskonna foorumil osalema valitud Ühendkuningriigi kodanikuühiskonna organisatsioonide hulgas puuduvad noori esindavad erioorganisatsioonid;
39. märgib, et kooliekskursioone ja noorte liikuvust takistavad uued rände normid ning asjaolu, et koolid peavad tasuma iga õpilase viisa eest; palub seetõttu Ühendkuningriigi valitsusel ja liikmesriikidel luua alla 18-aastastele noortele noorterühmade reisiprogramm;

---

¹⁶ Ühendkuningriigi riikliku statistika büroo kultuuripoliitika kompendium.

40. märgib, et Brexit ja Ühendkuningriigi sisserännet reguleerivad uued normid on tõsiselt mõjutanud nn *au pair*'i sektorit¹⁷¹⁸; peab kahetsusväärseks, et ELi *au pair*'id ei saa kasutada noorte liikuvuse kava viisat nagu teatavatest kolmandatest riikidest pärit *au pair*'id¹⁹; rõhutab, et tegemist on olulise kaotusega Euroopa ja Ühendkuningriigi laste oskuste ning kultuuri- ja keelevahetuse jaoks;
41. rõhutab, et kõik huvitatud naaberriigid ja sarnaselt meelestatud riigid, sealhulgas Ühendkuningriik, on oodatud taotlema ühinemist Euroopa solidaarsuskorpuse programmiga, mis edendab vabatahtliku tegevuse võimalusi ja noorte üleeuroopalist koostööd;

Sport

42. peab kahetsusväärseks, et kaubandus- ja koostöölepingus puuduvad sätted, mis käsitleksid spordi ja e-spordi valdkonnas rohujuure tasandi spordi ja kutseorganisatsioonide suutlikkuse suurendamist ning partnerlusi ja vahetusi, kuivõrd see mõjutab negatiivselt ELi ja Ühendkuningriigi spordisektorit;
43. märgib, et Ühendkuningriigi spordisektor ei ole enam seotud Euroopa Kohtu 15. detsembri 1995. aasta otsusega Bosmani kohtuasjas²⁰, mis võimaldas mängijate ja sportlaste vaba liikumist ELis; märgib murega, et selline olukord mõjutab negatiivselt ELi sportlaste osalemist Ühendkuningriigi meeskondades või kutseliste sportlaste võistlustel, kuivõrd selliselt võidakse piirata nende arvu; on mures, et see võib kahjustada sportlaste ülemineku süsteemi toimimist ning ELi mängijaid ja klubisid, kes sõltuvad üleminekutehingutest saadavatest rahalistest vahenditest;
44. rõhutab, et alates Brexitist vajavad ELi sportlased Ühendkuningriigis mängimiseks töölouba, nagu see on varasemalt olnud kolmandate riikide sportlaste puhul, takistades nende osalemist võistlustel teisel pool La Manche'i väina; rõhutab, kui oluline on sellega seoses tihe koostöö ELi ja Ühendkuningriigi vahel;
45. märgib, et Ühendkuningriigi sportlaste suhtes kohaldatakse nüüd Schengeni norme, mis võib tekitada raskusi, kui võistlused toimuvad mitmes Euroopa riigis lühikese aja jooksul;
46. märgib, et programmi „Erasmus+“ asendaval Turingi programmil ei ole spordile pühendatud osa, mis tekitab lünga spordialase koostöö projektides; on mures, et see kahjustab rohujuure tasandi sporti.

---

¹⁷ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-06-02/uk-government-killed-au-pair-industry-leaving-british-parents-desperate>.

¹⁸ Ühendkuningriigi valitsuse veebisait „Employing someone to work in your home“, <https://www.gov.uk/au-pairs-employment-law/au-pairs>.

¹⁹ Ühendkuningriigi valitsuse veebisait „Youth Mobility Scheme visa“, <https://www.gov.uk/youth-mobility/eligibility>.

²⁰ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 15. detsember 1995, Union royale belge des sociétés de football Association jt vs. Bosman jt, C-415/93, ECLI:EU:C:1995:463.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Artikkel 58 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	15.12.2022
Vastuvõtmise kuupäev	7.9.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 28 -: 2 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matic, Martina Michels, Niklas Nienass, Diana Riba i Giner, Monica Semedo, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Isabella Adinolfi, Ibán García Del Blanco, Chiara Gemma, Marcel Kolaja, Alessandro Panza
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Clara Aguilera, Vilija Blinkevičiūtė, Delara Burkhardt, Margarita de la Pisa Carrión, Angel Dzhambazki, Niclas Herbst

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

28	+
ECR	Angel Dzhambazki, Chiara Gemma, Margarita de la Pisa Carrión
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Tomasz Frankowski, Niclas Herbst, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Clara Aguilera, Vilija Blinkevičiūtė, Delara Burkhardt, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Predrag Fred Matić
The Left	Niyazi Kizilyürek, Martina Michels
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienass, Diana Riba i Giner

2	-
ID	Christine Anderson, Catherine Griset

1	0
ID	Alessandro Panza

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu